

FÖRBUNDSNYTT | oktober/november 2025

AFTONBLADET Plus Logga in

Debatt / Fattigdom

Vedervärdig politik som driver utsatta i fördärvet

Verdandi: Ett absolut krav: Inga barnfamiljer ska vräkas

Verdandis förbundsordförande Emmeli Wulfstrand och Jessica Carlqvist, förbundssekreterare har skrivit en debattartikel i Aftonbladet om regeringens farliga politik som leder till ökad fattigdom i Sverige.

Regeringens politik driver

utsatta i fördärvet

Från och med den 1 oktober trädde nya regler i kraft som ytterligare försvårar för människor i utsatthet. För oss i Verdandi är detta en verklighet vi möter varje dag – en verklighet där samhällets skyddsnät krymper och kraven på den enskilde växer.

Verdandis debattartikel i Aftonbladet (se sidan 7) tryckte på en tydlig sanning: man bekämpar inte fattigdom genom att göra det svårare att vara fattig. Ändå är det precis vad flera av dagens förslag och beslut leder till. Barnfamiljer hotas av vräkning trots politiska löften om nolltolerans för vräkningar av barn. Människor med psykisk ohälsa fastnar i byråkratiska återvändsgränder utan stöd. Ensamstående kvinnor kämpar med flera deltidsjobb för att få ekonomin att gå ihop. Ungdomar växer upp i ett samhälle som signalerar misstro snarare än tillit.

Vi som arbetar i Verdandi ser människorna bakom statistiken. Bakom varje beslut om indragen ersättning eller omprövning finns en verklig kamp. ▶

“Vi organiserar oss och samlar kraft tillsammans”

Bild: 17 oktober 2024 – FN:s Internationella dag för att bekämpa fattigdom. Verdandi Borlänge och Ludvika bjöd in till utåtriktade möten för samtal om fattigdom och kampen för bättre villkor för dem som lever i utsatthet.

Parallellt med skärpta a-kasseregler behandlas flera remissförslag som alla pekar åt samma håll: mer kontroll, fler krav och hårdare konsekvenser. Förslagen innefattar bland annat längre avstängningar vid fel i kontakten med myndigheter, obligatoriska aktivitetskrav utan hänsyn till individuella förutsättningar och ökade registerkontroller.

Den röda tråden är tydlig: samhällets ansvar minskar – och den enskildes skuld ökar. Det är just i denna utveckling som Verdandi har sin historiska grund. För snart 130 år sedan bildades vår rörelse som ett svar på ett samhälle som skuldbelade och lämnade människor ensamma i utsatthet. Den kampen fortsätter.

Vi står inte bara vid sidan och ser på när systemet sviker. Vi agerar. Genom opinionsarbete, remissvar, dialoger med politiker, deltagande i nätverk, samt styrelse- och expertgruppsarbete. Men också genom våra brukarrevisioner och projekt där människor själva granskar sina villkor. Vi arbetar ständigt med att utveckla demokratin i praktiken – som en levande kraft för förändring.

Samtidigt minskar det demokratiska utrymmet i samhället. Angrepp på civilsamhället

och nedmontering av folkbildningen försvagar hela samhällets motståndskraft mot orättvisor och splittring. Detta samtal får inte tillräckligt utrymme i den offentliga debatten. För regeringen är det än så länge en ickefråga. Det är en utveckling vi måste vända. Därför är Verdandis arbete för demokrati, folkbildning och organisering viktigare än någonsin. Vi bygger inte bara en starkare organisation – vi bygger ett starkare samhälle där fler kan påverka sin egen verklighet.

Vi utvecklar förbundet för att växa, bli fler och nå ut. För vi vet att fler kan göra mer, och att en starkare rörelse förändrar förutsättningarna – inte bara lindrar konsekvenserna.

Snaran må dras åt. Men vi vägrar att låta den strypa medmänskligheten. Vi vägrar stå stilla. Vi bygger vidare. Tillsammans. Det är inte alltid lätt. Men vi är många och vi är tillsammans.

JESSICA CARLQVIST

JOBB Förbundssekreterare i Verdandi

ÅLDER 51 år.

FAMILJ Sambo, två barn, två bonusbarn, två hundar.

TIDIGARE JOBB/UPPDRAG

Oppositionsråd i Region Örebro län, gymnasielärare i samhällskunskap, historia, geografi och sociologi.

HJÄRTEFRÅGOR Mänskliga rättigheter, i stort och smått, både lokalt, nationellt och internationellt. Har arbetat i flera demokratiprojekt internationellt, Armenien, Kurdistan och Palestina. Jag tror att brukarkraft och empowerment är nödvändigt för demokratin, vi behöver arbeta för att fler blir inkluderade och deltar, på samma villkor i samhället.

FRITID Älskar att vara ute i skogen med mina hundar, läser mycket böcker, umgås mycket med vänner och familj och gärna i kombination med mat och bakverk.

MOTTO "Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov" är ett motto jag burit med mig under alla år som lärare och som politiker. Det sätter fingret på något väsentligt och som jag även tycker genomsyrar Verdandi. Här är alla välkomna och kan bidra utifrån sin förmåga.

Tack för att du är med på resan och gör skillnad. Det är den gemenskapen som ger kraft att orka. Vi kämpar vidare – sida vid sida – för att ingen ska behöva möta motgångarna ensam. För att vi tror på ett samhälle där alla får plats och där människovärdet alltid kommer först.

Den 17 oktober, på den internationella dagen för bekämpande av fattigdom, ska vi synas, höras och kräva förändring.
Vi ska visa att Verdandi är en röst för de som glöms bort, en kraft för rättvisa, jämlikhet och solidaritet.

Nu står vi redo – med modet i hjärtat och styrkan i vår gemenskap. Detta är vår tid, vår kamp och vår chans att skapa förändring som varar. Tillsammans är vi en kraft som ingen kan tysta eller stoppa. Låt oss visa vad Verdandi verkligen betyder – en rörelse som förändrar Sverige, steg för steg, hand i hand.

***Med värme och kraft,
Jessica Carlqvist
förbundssekreterare i Verdandi***

SKICKA IN AKTUELLA KONTAKT- UPPGIFTER TILL MARILEN PÅ VERDANDIFÖRBUNDET

Förbundskansliet vill uppdatera Verdandis Medlemsregister med fler kontaktuppgifter till medlemmarna – e-post-adresser och mobilnummer för enklare, snabbare och en mer ekonomisk kommunikation. Skicka in aktuella kontaktuppgifter till Marilen på: marilen.ginart@verdandi.se.
eller mobil: 070-780 18 93. ●

VERDANDIS SOLIDARIETETFOND

Här kommer en påminnelse om Verdandis fina Solidaritetsfond! Många avdelningar använder Solidaritetsfonden när de vill ge en gåva i olika sammanhang. När så sker, ordnar förbunds-kontoret ett fint gåvokort som kan ges till mottagaren. Medlen i Solidaritetsfonden används till gemenskapsaktiviteter i avdelningarna. Om er avdelning vill söka medel från Solidaritetsfonden till en gemenskapsaktivitet, kan ansökan skickas till Jessica Carlqvist på: jessica.carlqvist@verdandi.se. ●

DIGITAL LEDARTRÄFF I VERDANDI GENOMFÖRS DEN 20 NOVEMBER!

Nästa ledarträff genomförs digitalt den 20 november.

Skriv upp datumet och anmäl dig till:

john.bjorklund@verdandi.se

Välkomna till ledarträffen är alla verksamma i Verdandis avdelningar, kretsar och distrikt. Förtroendevalda, styrelseledamöter, verksamhetsledare och andra aktiva. Anmäl er närvaro till: john.bjorklund@verdandi.se.

Vi återkommer med tema, program och mer praktisk information. Har du idéer och önskemål om innehåll på kommande ledarträffar, hör av dig till: jessica.carlqvist@verdandi.se

17 OKTOBER: FNs Internationella dag för att utrota fattigdomen

Soppköer och vårdkris – ja då sänker regeringen skatten för de rika

Verdandi kräver reformer mot fattigdomen. Idag vräks hundratal barn från sina hem varje år, hemlösheten är fortsatt stor och människor tvingas att uppsöka soppköer och matmissioner för att få mat för dagen. Fördelningen av resurser i samhället har fullständigt sparat ur – fem personer i vårt land äger mer än fem miljoner svenskar. **Säg ifrån du också! Detta måste få ett slut!**

Den 17 oktober uppmärksammar Verdandi FNs Internationella dag för utrotande av fattigdom. Detta är en dag då det är viktigt att vi i Verdandi syns på så många platser som möjligt och att vi uppmärksammar den fattigdom som finns sida vid sida med överflöd och lyx i ett land som Sverige.

Bild: 17 oktober 2024 – FNs Internationella dag för att bekämpa fattigdom. Verdandi Botkyrka bjöd in till möte i lokalen för samtal om fattigdom och kampen för bättre villkor för dem som lever i utsatthet.

Verdandis aktiviteter den 17 oktober – FNs dag för att utrota fattigdomen

Borlänge

Verdandi Borlänge bjuder in till en samling för social rättvisa och kamp mot fattigdomen både i Sverige och i världen. Verdandi Borlänge bjuder på soppa, smörgås och kaffe.
Plats: Verdandi Borlänges lokal på Jaxtorget.
Tid: Kl 10.00–12.00.

Botkyrka

Verdandi Botkyrka bjuder in till sopplunch och samtal om social rättvisa på Fittja Torg. Alla är välkomna mellan kl 12.00–15.00.

Järfälla

Verdandi Järfälla bjuder in till sopplunch och samtal om social rättvisa i Riddarparken, i samarbete med PRO Järfälla. Alla är välkomna mellan kl 12.00–15.00.

Ludvika

Verdandi Ludvika bjuder in till sopplunch och samtal om social rättvisa på Carlaplatsen i Ludvika, kl 11.30–13.30. Alla är välkomna!

HEMLÖSHETSDAGEN

Tillsammans vill vi belysa bostadssituationen i Örebro och uppmärksamma problemet för de människor som lever i hemlöshet i vår kommun.

**17 oktober
kl. 10.00-14.00
Järntorget Örebro**

Viss försäljning till förmån för evenemanget. Det blir även loppis och musikunderhållning.

Musikunderhållning med Lennie Björkman kl. 11-12

17 OKTOBER

BOKA EN TALARE! Boka gärna en talare till ditt arrangemang. FS ledamöter ställer gärna upp och berättar om Verdandis viktiga frågor, värderingar och aktiviteter, som Verdandis 130-årsjubileum den 2 februari, valrörelsen under 2026 och arbetet inför Verdandis kongress i Eskilstuna maj 2027.

Sundbyberg

Verdandi Sundbyberg uppmärksammar

FNs Internationella

Fattigdomsdag

genom att bjuda
på sopplunch

i Hallonbergens

Centrum, kl 12.00–14.00.

Vi delar ut material och

berättar om våra
verksamheter i Hallonbergen

och Rissne, exempelvis

gemenskapsträffar, läsläsning

och rådgivning på vårt Rättvis kontor som vägleder

till myndighetskontakter och sociala rättigheter.

Alla är välkomna!

Örebro

Verdandi Örebro har under de senaste 20 åren
arrangerat Hemlöshetsdagen den 17 oktober,
tillsammans med det sociala nätverket i Örebro.

Det sociala nätverket består av ett samarbete
mellan ett tjugotal sociala föreningar i Örebro.

Den 17 oktober samlas verdandisterna på

Järntorget och bjuder in till en Poesihörna,

berättar om Verdandis verksamheter:

gemenskapsträffar, utflykter, Rättvis kontoret,
Glädjekören och Verdandis Mediastudio.

Kolla in filmerna som producerats av

verdandisterna på Youtube, TikTok

och Spotify: Verdandi Vox Podd.

Dela Flygblad!

Ladda hem Verdandis Flygblad

17 oktober på: verdandi.se

Var med och dela flygblad på FNs Internationella dag

för att utrota fattigdomen. I ett välfärdsland som Sverige

är det väldigt fel när fem personer äger mer än fem miljoner

svenskar, när hundratals barn vräks från sina hem varje år,

hemlösheten är fortsatt stor och människor tvingas att

uppsöka soppkörer och matmissioner för att få mat för

dagen. Säg ifrån du också! Detta måste få ett slut! ●

DELA VERDANDIS

FLYGBLAD! Var med och sprid Verdandis upprop mot regeringens orättvisa politik. Verdandis flygblad bifogas detta Förbundsnytt.

VERDANDI I MEDIA

Verdandis förbundsordförande Emmeli Wulfstrand och Jessica Carlqvist, förbundssekreterare skriver i Aftonbladet om regeringens farliga politik som leder till ökad fattigdom i Sverige. "Från och med den 1 oktober skärps reglerna än en gång för landets mest utsatta grupper. En cynisk och livsfarlig politik som medvetet förvärrar situationen för dem som redan kämpar mot sjukdom, fattigdom och utanförskap. Det är inte bara oetiskt – det är ett systematiskt övergrepp mot våra mest sårbara medmänniskor."

Verdandis debattartikel i Aftonbladet:

"Ett absolut krav: Inga barnfamiljer ska vräkas!"

DEBATT I AFTONBLADET. Från och med den 1 oktober skärps reglerna än en gång för landets mest utsatta grupper. En cynisk och livsfarlig politik som medvetet förvärrar situationen för dem som redan kämpar mot sjukdom, fattigdom och utanförskap. Det är inte bara oetiskt – det är ett systematiskt övergrepp mot våra mest sårbara medmänniskor.

Vi vill understryka ett absolut krav: inga barnfamiljer ska vräkas. Att vräka barnfamiljer är inte bara hjärtlöst, det är ett brott mot grundläggande mänskliga rättigheter och bidrar till långvariga trauman för barn och deras föräldrar. Skyddet av barnfamiljer måste vara en grundläggande del av en human och rättvis socialpolitik.

Forskningen är entydig: ekonomisk osäkerhet är en av de starkaste orsakerna till försämrad psykisk och fysisk hälsa. Otaliga studier visar sambandet mellan fattigdom och ökad risk för depression, ångest och allvarliga somatiska sjukdomar (Marmot, 2015; Lund et al., 2018).

**”Det är dags att bygga ett samhälle som lyfter,
inte krossar, de svagaste.”**

Socialstyrelsen varnar också för att personer i ekonomisk utsatthet löper betydligt högre risk för missbruk och social utslagning (Socialstyrelsen, 2021).

Men vad gör staten? I stället för att erbjuda hjälp väljer man att sätta käppar i hjulen för de redan drabbade. Exempel på försämringar är:

- Skärpta krav på aktivitetsrapportering som är orimliga för personer med nedsatt arbetsförmåga och sjukdom.
- Sänkta ersättningsnivåer som tvingar sjuka att välja mellan mat, mediciner och bostad.
- Hårdare bedömningar av rätten till sjukpenning, där människor tvingas återgå till arbete innan hälsan tillåter det.
- Färre undantag och minskad flexibilitet för de som har nedsatt arbetsförmåga, vilket ökar risken för utanförskap.
- Försämrat bostadsstöd och ökade krav på egen försörjning som driver människor mot hemlöshet – något som särskilt hotar barnfamiljer, trots vårt krav på att de ska skyddas från vräkning.
- Ökade krav på egenansvar utan tillräckligt stöd, vilket gör att många faller mellan stolarna i välfärdssystemet (Arbetsmiljöverket, 2022; Försäkringskassan, 2023).

När rätten till försörjning och grundläggande trygghet krymper pressas individer ned i en bottenlös spiral av förtvivlan. En spiral där sjukdom förvärras, där utanförskapet fördjupas och där möjligheten att återhämta sig successivt försvinner (Wilkinson & Pickett, 2010).

Det är en skam för vår välfärdspolitik att i stället för att bekämpa orättvisor förstärka dem. Att medvetet öka fattigdomen hos redan sjuka och utsatta är inget annat än ett systemfel – ett föraktfullt svek mot våra mest behövande medmänniskor.

Vi i Verdandi kräver en annan väg – en socialpolitik som verkligen värnar de utsatta. I vårt socialpolitiska aktionsprogram föreslår vi bland annat:

- Avskaffande av orimliga aktivitetskrav och kontrollmekanismer som drabbar sjuka och utsatta.
- Trygga och skäliga ersättningsnivåer som täcker människors grundläggande behov.
- Flexibla och individuellt anpassade bedömningar av arbetsförmåga som tar hänsyn till faktiska förutsättningar och hälsotillstånd.
- Förstärkt bostadsstöd och ett absolut skydd mot vräkningar för de mest utsatta, med särskilt fokus på att inga barnfamiljer ska vräkas.
- Stärkt stöd och rådgivning för att hjälpa människor navigera i välfärdssystemet och undvika fall mellan stolarna.
- Investeringar i förebyggande hälsovård och sociala insatser för att bryta den negativa spiralen av ohälsa och utsatthet.

Det är dags att sätta stopp för den politik som driver våra medmänniskor i fördärvet. Det är dags att bygga ett samhälle som lyfter, inte krossar, de svagaste.

EMMELI WULFSTRAND, förbundsordförande i Verdandi

JESSICA CARLQVIST, förbundssekreterare i Verdandi

Verdandi Borlänge protestar mot regeringens grymma politik och skriver i Dalademokraten och Borlänge Tidning:

”Sätt stopp för den inhumana politiken!”

”Åtgärd på åtgärd lanseras nu från den Sd-ledda borgerliga regeringen. Inhumana åtgärder som många gånger är direkt framtagna av Sverigedemokraterna. De senaste i raden ska ”öka incitamenten för arbete”. Men vad det handlar om är ren rasism.

58 procent av de som får ekonomiskt bistånd i Sverige är utrikesfödda. Att människor som kommer till Sverige fastnar i utanförskap är naturligtvis inte bra. Den som kan jobba, ska jobba, och det är allas ansvar att göra det möjligt. De människor vi möter i Verdandi och i andra föreningar som står oss nära VILL INGET HELLRE än att arbeta!

Men denna SD-ledda regering är övertygade om att vissa människor föredrar sjukdom och arbetslöshet – som om fattigdom vore en bekväm livsstil och att leva på bidrag vore ett bra liv. De ser människor som hamnat i svåra situationer, inte som individer, utan som grupper av människor som ytterligare ska pressas, skuldbeläggas och göras fattigare.

Dessutom sprids helt orealistiska exempel från regeringshåll om hur mycket bidrag en familj med många barn kan få, vilket bland andra Arena Idé har visat. Det som genomsyrar regeringens politik är ett grundläggande förakt mot vissa människor och grupper.

I dagarna kom dessutom ett förslag om att permanenta uppehållstillstånd ska kunna återkallas eller omvandlas till tillfälliga. Enligt regeringens utredare kan mellan 98 000 och 180 000 människor omfattas av förslaget. Många har kommit till Sverige för mer än tio år sedan. Advokatsamfundet uttalar att förslaget kan strida mot grundlagen, Asylrättscentrum säger att det kan drabba både funktionsnedsatta, äldre och kvinnor särskilt hårt. Miljöpartiet pratar om förslaget som en ”helt ny nivå av grymhet”. Migrationsminister Johan Forsell, Moderaterna, säger: – ”Jag tycker inte man ska vara orolig”...

Ett samhälle byggt på egennytta, nedvärdering och misstänkliggörande kan aldrig bli hållbart eller tryggt. Inte för någon grupp i samhället. Det är en skam för vår välfärdspolitik att i stället för att bekämpa orättvisor förstärka dem. Att medvetet öka fattigdomen och rädslan hos redan sjuka och utsatta är inget annat än ett systemfel – ett föraktfullt svek mot våra mest behövande medmänniskor.

Vi i Verdandi kräver en annan väg – det måste till en samhällsförändring som bygger på solidaritet, på en human människosyn, på en tillit till människors goda vilja och engagemang. Och den måste till nu! Annars går Sverige sönder!”

Verdandister samlade i Borlänge söndag 28 september 2025

Kontantupprorets stora riksdagsseminarium: **Verdandister kräver rätten till att använda kontanter i samhället**

Verdandi blev i våras medlem i Kontantupproret, folk rörelsen som kämpar för kontanternas bevarande i samhället. Syftet är att säkerställa att alla människor, oavsett förutsättningar, kan använda kontanter.

Cirka en miljon människor beräknas befinna sig i ett digitalt utanförskap i Sverige idag.

– Kontantfrågan är inte bara en praktisk fråga, det är en fråga om social rättvisa. Människor som lever i fattigdom eller lider av psykisk ohälsa, och som inte har tillgång till digitala lösningar, riskerar att stängas ut från att kunna betala för det mest grundläggande i livet. Vi måste säkra rätten att betala med kontanter och för att ingen ska hamna utanför samhället. Man ska inte behöva ha en smartphone för att kunna betala för sig, säger Emmeli Wulfstrand, förbundsordförande för Verdandi.

Ett stort antal verdandister deltog på Kontantupprorets stora riksdagsseminarium den 2 oktober där politiker frågades ut om när en proposition om ett nytt förslag kommer till riksdagens bord.

Lars Ohly, tidigare förbundssekreterare i Verdandi och numera medlem, intervjuades och lyfte fram:

– För oss är det viktigt eftersom våra medlemmar är utsatta för en diskriminering idag. Det är människor som inte har tillgång till bankernas betalningsmedel. Bankerna diskriminerar dem och politiken har låtit det ske. Det gör ju att våra medlemmar känner sig som andra klassens medborgare, de kan inte betala på alla ställen, gå på alla restauranger osv. Därför är vi oerhört angelägna om att

Bilder:

1. Ashraf Awadalla, Verdandi Sundbyberg.
2. Marina Nilsson, Faiza Rebandi, Lars Ohly, Ashraf Awadalla, Verdandi Sundbyberg.
3. Hazer Tungert och Margareta Mohamed Roos, Verdandi Botkyrka.

den här utredningen nu leder till ett regeringsförslag som tar bort åtminstone stora delar av den diskrimineringen. Våra medlemmar och våra utsatta, har lika stor rätt till att kunna fungera i samhället som alla andra, säger Lars Ohly. ●

Se filmen från Kontantupprorets riksdagsseminarium på: <https://fb.watch/CACIRTPw2f/>

Gunvi Haggren:

”Ingenting är omöjligt!” Ingen människa är hopplös!”

Gunvi Haggren har arbetat på Verdandis förbundskansli i nästan 40 år, och är nu pensionär. Hon är fortfarande aktiv i Verdandi lokalt, bland annat som ordförande i Verdandi Utblick. ”Det var Verdandis människosyn som fick mig att gå med som medlem. Och det var Verdandis arbetsätt och metoder – rättvisa, lika rättigheter, allas delaktighet och lika värde, som fick mig att vara kvar.”

GUNVI HAGGREN

FAMILJ Man och två barn.

BOR Stockholm.

FRITID Engagerad i Verdandi lokalt, trädgårdsarbete, vänner, läsning.

UPPDRAG Ordförande i Verdandi Utblick, en avdelning som svarar mot ett viktigt behov som inte alltid uppmärksammas, den demokratistärkande verksamheten. Verdandi Utblick är ett forum där alla får möjlighet att diskutera och ventilerat samhällsfrågor som oroar och upprör utan pekpinna och konsensus utifrån Verdandis värdegrund.

MOTTO Ingenting är omöjligt. Det mesta går om man gör det lite annorlunda. Och ingen människa är hopplös.

Jag träffar en av Verdandis veteraner, Gunvi Haggren, som tidigare arbetat på Verdandiförbundet under nästan 40 år (1979–2016), bland annat som förbundssekreterare under en expansiv tid när medlems- och deltagarantalet var närmare 20 000, samarbetet var nära med fackföreningsrörelsen och organisationen beviljades betydande samhällsstöd för att bedriva sociala utvecklingsprojekt parallellt med att sociallagstiftning och socialförsäkringssystemen genomgick stora förändringar.

Om vi börjar från början så gjorde Gunvi praktik på Verdandi under sin socionomutbildning och erbjöds därefter anställning på Verdandi.

Gunvi tycker det är roligt och viktigt att få berätta om Verdandis verksamhet och historia genom tiderna.

– Vi har så mycket att vara stolta över som jag inte vill ska glömmas och tappas bort, säger Gunvi.

– Vi verdandister ska vara stolta över det som görs idag och fortsätta att utvecklas och förändras, men också värdesätta, vara stolta över och lära av vad organisationen gjort och uppnått genom åren. Det är viktigt att känna sina rötter. Det gör att vi kan undvika fallgropar och misstag som redan gjorts av andra före oss.

Varför blev det du och Verdandi?

– Det var Verdandis människosyn som fick mig att gå med som medlem. Och det var Verdandis arbetsätt och metoder – rättvisa, lika rättigheter, allas delaktighet och lika värde, som fick mig att vara kvar. Verdandis största förtjänst är arbetsättet, att hela tiden stå på två ben, som är ganska unikt.

– Den långsiktiga opinionsbildningen är viktig för mig, att vi har den långsiktiga visionen om det goda samhället vi vill skapa men lika viktigt är att vi inte överger dem som har det svårt i nuet. Andra organisationer är oftast fokuserade på antingen det ena eller det andra – med totalt fokus på det utopiska samhället man vill kämpa för eller på nödhjälp och kamratstöd. Jag vill inte vara del av en organisation som är så upptagen av en framtid man vill nå, så att man överger dem som har det svårt nu.

UTBILDA TILL SJÄLVFÖRTROENDE I KONSUMENTFRÅGOR

– Mina första arbetsuppgifter handlade om socialpolitik, sociallagstiftning och vårdpolitik. Viktiga frågor att driva för Verdandi var kampen mot tvångslagstiftning och för ett rättighetsperspektiv och brukarinflytande i allmänhet och inom den nya socialtjänstlagen i synnerhet. En viktig del i arbetet var samverkan och nätverksbyggande med klientrörelsen och andra socialpolitiska aktörer.

– Dessa frågor har i olika former tillhört mina viktigaste, men långt ifrån de enda, arbetsuppgifterna under min verksamhetstid. Konsumentpolitik, internationellt samarbete, kongressamordning och alkoholpolitik är andra stora områden. Variationen av arbetsuppgifter är samtidigt en förklaring till varför man stannar så länge på samma arbetsplats.

– Sociala rättigheter och inflytandefrågor har varit en röd tråd under alla år. På 80–90-talet var att utveckla konsumentpolitiken i ett Verdandiperspektiv något som jag tyckte var både roligt och meningsfullt.

– Konsumentpolitiken handlar om så mycket mer än om att kunna köpa den billigaste falukorven. Det handlar om att bygga människors självförtroende och medvetande om sina rättigheter och styrkan att stå upp för dem.

– I Verdandis värld handlar konsumentpolitiken om att stärka individen som genom att få redskap kan klara sin livssituation bättre, exempelvis genom att kunna hantera sin ekonomi och göra bättre hälsoval. Men också om att bli medveten om att jag som konsument har rättigheter. Det är ett bra och viktigt första steg för självförtroende och att kunna stå stark i myndighetskontakter. Om man har kunskapen och självförtroendet i konsumentfrågor, så kan den förmågan även användas i andra myndighetskontakter.

– På 80-talet kunde Verdandi med stöd från Konsumentverket, starta konsumentpolitiska cirklar och kurser som lärde ut hushållsekonomi, hur man skapar en hushållsbudget, livsmedelskunskap, konsumenträtt men också hyra bussar för inköpsresor till stormarknader för inköp av billigare mat och cirklar med gemensam matlagning för ökad hälsa.

”Verdandis största förtjänst är arbets sättet, att hela tiden stå på två ben, som är ganska unikt. Den långsiktiga opinionsbildningen är viktig för mig, att vi har den långsiktiga visionen om det goda samhället vi vill skapa men lika viktigt är att vi inte överger dem som har det svårt i nuet”, säger Gunvi Haggren.

– Jag kommer särskilt ihåg en kommentar från en av kurserna: ”Det känns bra att gå från att äta rå falukorv till stekt”.

BLÅSLAMPAN

– Verdandi betraktades från Konsumentverket och departementshåll som en av de riktiga och viktiga konsumentorganisationerna som samlade konsumenter brett och inte bara vände sig till specialintresserade. Och detta bekräftades när Sverige gick med i EU och regeringen bildade en EU-förberedande referensgrupp 2010 för arbetet med konsumentpolitiken där Verdandi var den enda enskilda civilsamhällesorganisation som fick plats för att representera gräsrotter.

– Vi fick också en fin utmärkelse och bekräftelse på vår ställning som konsumentorganisation när Verdandi tilldelades det av Jordbruksminister Margareta Winberg instiftade vandringspriset ”Blåslampan”. Konsument Stockholm, som jag tror var den första mottagaren av priset, valde att ge priset vidare till Verdandi. Verdandi gav i vår tur priset till föreningen ”Rättvisemärkt”.

Vilka förändringar har du sett i organisationen om du jämför de första tio åren med dina sista tio år?

– Det som slår mig på rak arm är frågan om resurser. På 70–80-talet fanns en reformvilja i samhället. Verdandi kunde få projektbidrag för att dra igång många verksamheter, till exempel sommarverksamheten och den sociala kontakt- och konsumentverksamheten som blivit grundläggande verksamheter för oss, och vi hade råd att anställa personal för att bemanna verksamheterna.

– Många verksamheter utvecklades till 24/7-verksamheter. När vi hade som mest resurser kunde en avdelning ha en stor och ändamålsenlig lokal med daglig verksamhet, en akutlägenhet för personer som behövde ett snabbt akutboende på grund av exempelvis missbruk eller våld i relationen och då behövde ett andrum för att komma på fötterna, och vi kunde arbeta med en bred studiecirkelverksamhet genom cirklar eller på egna kursgårdar som vi ägde eller hyrde för skolning av verksamhetsdeltagare, verksamhetsledare och förtroendevalda. Vi hade också möjlighet att göra akutresor när någon behövde komma ifrån en destruktiv miljö en tid och mycket mer.

– Ett bra exempel var avdelningen i Hallstavik. Där hade vi en stor lokal, verkstäder för aktiv verksamhet där man kunde förkovra sig utöver att vara med i det öppna fikarummet. Vi hade ett stödboende, kontakter med arbetsförmedling, socialtjänst och hälsovård och ett samarbete med närsamhället.

– För det är så att för att livshjulet ska snurra krävs det att livet vilar på många ekrar, säger Gunvi.

– Verksamheten drevs med stöd från det offentliga och genom det samarbete vi hade med fackföreningsrörelsen, vilket var Pappers i Hallstavik. Verdandi arbetade med det sociala stödet på fritiden. För det är ju så att arbetet är en väldigt viktig faktor för att livet ska fungera, men när arbetet är slut för dagen är det lika många timmar kvar av livet som också ska fungera.

– Dessa verksamheter gav många fantastiska resultat. Jag minns en kille som när han kom med i Verdandi berättade att socialtjänsten dömt ut honom och bara väntade på att han skulle falla ner död från någon parkbänk.

– Hans deltagande i Verdandi gjorde att han utvecklades fantastiskt, han blev aktiv medlem med flera förtroendeuppdrag både inom och utom Verdandi.

**” Jag kommer
särskilt ihåg
en kommentar
från kurserna:
”Det känns bra
att gå från att
äta rå falukorv
till stekt.” ”**

Vad är Verdandis styrkor och svagheter som du ser det?

– Troheten mot vår röda tråd, arbetsmetoder och mål, på gott och på ont. Vi i Verdandi är pionjärer med ena örat mot marken och andra örat mot politiker och makthavare. Det är därför vi uppfattar signaler om problem väldigt snabbt och kan agera och förmedla kunskaperna åt båda hållen.

– Exempel på det genom tiderna är exempelvis de växande kreditkortsskulderna, då vi tidigt krävde åtgärder och pengar för att jobba med budgetrådgivning, vilket sedan utvecklades till Verdandis Rättvissekontorsverksamhet som kom att handla om skuldsanering och budgetrådgivning.

– Det onda negativa är att eftersom vi hela tiden uppmärksammar nya problem, och ser att vi behöver göra något för att ingen annan gör något, så räcker tiden och resurserna inte alltid till för att förvalta gamla verksamheter som de skulle behöva och förtjänar. Därför är det viktigt att med jämna mellanrum genomlys verksamheten och säkerställa att vi fokuserar på rätt saker och använder våra resurser på bästa sätt utifrån Verdandis mål.

Vilka prestationer eller projekt är du mest stolt över?

– Att få känna att vi har bidragit till att göra skillnad gör mig glad och stolt både när det gäller situationen för enskilda personer till mer övergripande frågor som jag varit involverad i, som att vi med gemensamma krafter från brukarrörelsen bidrog till att rätten till att överklaga beslut om vårdinsatser enligt socialtjänstlagen återinfördes, att vi aktivt bidragit till införande av en skuldsaneringslag, att vi var en av de första att lyfta problemet med den växande fattigdomen i Sverige.

– Bildandet av det svenska nätverket av EAPN, European Anti Poverty Network känns också som ett viktigt resultat. Jag var dess förste ordförande och sedan vice ordförande under många år, även efter det att jag slutat på förbundet. Det har gett oss både kunskaper, synlighet och möjlighet att förstärka vårt arbete mot fattigdom. Det var väldigt befriande när jag kom till Europa och upptäckte att vi inte var ensamma om att jobba praktiskt i vardagen mot fattigdom och samtidigt aktivt arbeta för samhällsförändringar, säger Gunvi.

BRUKARINFLYTANDE FRÅN AX TILL LIMPA

– På senare år är det framförallt Brukarinflytandet jag har fått möjlighet att påverka, förvalta, samordna och ta fram arbetsmetoderna för och att sätta namnet Brukarstyrda brukarrevisioner.

– Det fanns en hel del exempel på revisioner med brukarperspektiv tidigare men de var genomgående organiserade och genomförda av verksamheterna, förvaltningarna, forskningen. Brukarna fanns bara med i periferin som objekt.

– Verdandi var först ut med att beskriva en metod från ax till limpa som man kunde göra själv. Där brukarna formulerade frågorna, genomförde revisionen bland brukare och sedan skrev analysen. Viktigt för mig var att skapa en metod för 100 procent Brukarstyrda brukarrevisioner, som särskiljer sig från det som är mer brukarorienterade utvärderingar.

Uppvaktning av Gunvi Haggren december 2016, på förbunds-kansliet, för att uppmärksamma att Gunvi gick i pension efter hennes nästan 40 år i Verdandi och arbetet för ett samhälle utan alkoholskador och droger.

Gunvi Haggren deltog som ombud för Verdandi Stockholm på Verdandis kongress i Trollhättan 2021.

”Europas fattiga måste organisera sig. Vi accepterar inte ojämlikheten som ständigt ökar, stora skattesänkningar till rika och villkorade försörjningsstöd. Och nu skenar den negativa utvecklingen. Människor far illa, här och nu”, sa Gunvi Haggren, när hon uttalade sig som ordförande i Verdandi Utblick. i riksdagshuset på EAPNs dialogmöte 2023. Bild: Inge Fäldt, medlem i Verdandi Utblick, Magda Talicau, EAPN Bryssel, organisationsofficer för medlemsländerna, Eva Lindh, riksdagsledamot (S), Gunvi Haggren, ordförande i Verdandi Utblick. Idag är Verdandis Karin Johansson, Verdandis förbundsstyrelse, ordförande i EAPN Sverige.

– Kriterierna för brukarstyrd brukarrevisioner som Verdandi ville uppnå var att vi vill kunna äga, styra, förvalta och genomföra dem själva, utan externa resurser, om det så är nödvändigt. De är inte i första hand en inkomstgenererande verksamhet, utan underlag för opinionsbildning, och verktyg för att driva på för en förändring och förbättring av exempelvis missbruksvården, förbättra det som inte fungerar, och förändra vad vi utifrån vårt brukarperspektiv ser skulle vara bra förändringar.

– Detta har varit en pionjärsinsats och för att säkra att arbetet för brukarinflytande kan leva vidare tog jag initiativ till att bilda Brukarkraft som en särskild verksamhet och ett resurscenter för brukarinflytande. Jag är väldigt glad över att den verksamheten lever kvar och utvecklas även efter det att jag slutat på förbundet.

Vilka lärdomar har du fått som du vill dela med dem som jobbar nu?

– Det är viktigt att veta vilka vi är, vilka metoder vi vill arbeta med och ha klart för sig vad som är vårt mål. Annars riskerar vi att försvinna, tappa kursen och decimeras.

– Jag upplevde att möjligheterna att komma till tals, att få någon avnämare för våra erfarenheter och de problem vi ser har krympt. Civilsamhället präglas av så mycket samarbeten, och samarbetsorganisationerna för ofta fram en gemensam linje, som ofta blir en förenklad kompromiss som lyfter och möter problemen vi ser i mittfåran. Ytterlighetserfarenheterna får då inte komma fram. De som lider mest och har det svårast blir inte en del av diskussionen och lösningarna.

– Verdandis styrka har varit att vi har klarat av att förändra verksamheten efter samhällsutvecklingen. Man kan inte låta sig själv konserveras. Det är viktigt att hitta rätt verktyg för den tid man är i och för de behov som finns, givet att man håller fast vid målet. Framförallt idag, när valet att samverka och samarbeta inte alltid är vårt längre, när vi tvingas in i olika konstellationer, på grund av skärpta kriterier för projektbidrag och dylikt. När man idag ska ansöka om olika projektbidrag så är det ofta så att det krävs en eller flera samarbetspartners, och då är det viktigt att man har kvar sin egen kompassriktning så att man kan navigera rätt.

– En del kan tycka att Verdandi var fel ute när man klippte tråden från att vara en ren nykterhetsorganisation för att bli en verksamhet som är öppen för alla. Men det var en logisk utveckling, när man såg att målet om ett alkoholskadefritt samhälle utan droger krävde många starka röstbärare och framförallt fokus på att förbättra människors livsvillkor.

– När Verdandi startade som en nykterhetsrörelse 1896 utformade man de arbetsmetoder som man då tyckte bäst gagnade den kamp man hade, samhället hade ingen socialpolitik att tala om, skulle man då stärka vanligt folk och arbetare ja då var det nykterhet som gällde. Ett gravt missbruk ödelade ju både ekonomi, hälsa, familjer och inflytande. Och många arbetare fick sin lön utbetald i alkohol. Det var en tid då det var lättare att ha råd med att hantera kylan genom att ta en sup än att köpa en vinterrock att hålla sig varm med.

Tror du att organisationen kan fortsätta att växa och utvecklas, blir det 100 år till?

– Självklart. Det finns både ett behov av och möjligheter för Verdandi, om vi fortsätter att vara en lyhörd organisation som förmår att bygga rörelsen för att möta den rådande verkligheten och samhällsutvecklingen och de problem människor upplever i sin vardag.

Finns det något du ångrar, finns det aspekter av ditt arbete som du skulle ha gjort annorlunda?

– Socialpolitiskt arbete handlar ofta om att försöka hantera många komplexa svårigheter. Det kan vara svårt att prioritera och avgränsa när så mycket är viktigt och behoven stora. Det blir lätt så att man springer på allt och förlorar uthålligheten i viktiga frågor i den utsträckning som vi skulle vilja. Där kan jag ibland önska att vi orkat och kunnat hålla ut längre i fler frågor. ●

” *Många arbetare fick sin lön utbetald i alkohol. Det var en tid då det var lättare att ha råd med att hantera kylan genom att ta en sup än att köpa sig en vinterrock att hålla sig varm med.* ”

Gunvi Haggren är på besök på Verdandis förbundskansli.
– Det är roligt att titta in och prata lite med tidigare kollegor. Det är en välkomnande stämning på kansliet som känns bra, säger Gunvi Haggren.
Bild: Jessica Carlqvist, förbundssekreterare Verdandi, Gunvi Haggren, ordförande i Verdandi Utblick, Marja Koivisto, kommunikatör på Verdandiförbundet.

Verdandi – Arbetarnas socialpolitiska organisation

Förtroendevalda 2024–2027

Verdandis förbundsstyrelse

Emmeli Wulfstrand, ordförande	070–288 28 63	emmeli.wulfstrand@verdandi.se
Peter Norberg, vice ordförande	072–539 75 67	peter.norberg@verdandi.se
Kerstin Källander, VU	079–313 55 64	kerstin.avj@gmail.com
Karin Johansson	070–232 75 96	karin.johansson.1622@gmail.com
Maslah Omar	070–040 52 11	maslaxyare25@hotmail.com
Pernilla Rydell	070–233 44 96	rydell.pernilla@gmail.com
Åse Sundqvist	072–065 14 18	ase.sundqvist@verdandi.se
Peter Ulander	073–683 75 59	peter.ulander@verdandi.se
Anders Öhrling	070–789 20 83	anders.ohrling@verdandi.se

Ersättare

1. Birgitta Öberg	070–334 06 77	birgitta.oberg1@gmail.com
2. Faiza Rebandi	070-796 56 16	ariwan92@hotmail.com
3. Åsa Andersson	073–525 12 56	asa.andersson@verdandi.se
4. Nathalie Pettersson	073–343 72 92	nattpett@gmail.com

Revisorer

Kaare Andersson	070–222 57 34	kaare.andersson@verdandi.se
Peter Erickson	070–568 47 90	peter.erickson@abf.se

Ersättare

Roine Hangvar	070–243 81 32	Roine.hangvar@gmail.com
Jan-Åke Linderöth	076–292 47 97	nord223@hotmail.se

Valberedning

Helena Frisk	072–320 55 15	frisk65@gmail.com
Gunilla Andersson	070–221 48 14	gunilla.andersson27@gmail.com
Håkan Andersson	073–337 39 00	haaa26136@gmail.com
Kicki Fjellström	070–713 08 80	kicki.fjellstrom@hotmail.com
Svein Opstad	070–542 84 39	svein.opstad@verdandi.se

Verdandis förbundskansli – varmt välkomna att kontakta oss!

**Här nedan är kontaktuppgifter till oss som arbetar på förbunds-
kansliet. Varmt välkomna att kontakta oss. Vår uppgift är att
stötta förbundets avdelningar.**

Förbundskansliet

Jessica Carlqvist , förbundssekreterare	073–325 63 86 jessica.carlqvist@verdandi.se
Marja Koivisto , kommunikatör	076–531 32 62 marja.koivisto@verdandi.se
Camilla Svenonius , projektledare	070–090 09 44 camilla.svenonius@verdandi.se
John Björklund , förbundsombudsman	070–544 67 64 john.bjorklund@verdandi.se
Marilen Ginart , administratör	070–780 18 93 marilen.ginart@verdandi.se

**gemenskap
solidaritet
● verdandi**